

АННОТАЦИЯ

на диссертацию «Развитие системы подготовки педагогических кадров Казахстана и Германии (на примере учителей начальных классов)» Утюповой Гульнары Елетаевны, на соискание степени доктора философии (PhD) по специальности «6D010200-Педагогика и методика начального обучения»

Актуальность исследования. Процессы, характеризующие мировой порядок, показывают необходимость инвестирования ресурсов всех типов в образование, поскольку вложения в человеческий фактор через образование является ключом в непрерывное социальное, экономическое развитие будущего. Современный этап развития общества стимулирует и предопределяет становление нового типа культуры, мышления, способов освоения действительности, что вызывает необходимость реформирования образования, открывающего новые возможности для повышения результативности подготовки педагогических кадров. Совершенствование системы высшего профессионального образования является одним из приоритетных направлений образовательной политики стран мира. Результаты мировых исследований в области образования подтверждают тот факт, что, учителя, обладающие соответствующими профессиональными качествами, необходимыми компетенциями и концептуальным пониманием процессов преподавания и обучения, способны качественно изменить образование подрастающего поколения. Решающее значение учителя в передаче и усвоении социальных ценностей, таких как равенство, культурное взаимопонимание и уважение личных свобод каждого человека было закреплено в единогласно принятой на конгрессе Резолюции доклада по образованию «Создание будущего на базе качественного образования». Очевидно, что вопрос качественной подготовки учителей является приоритетным для системы профессионального образования, в связи с чем перед ВУЗами встает комплекс проблем касательно поиска инновационных и эффективных технологий профессионального обучения и создания соответствующих организационно-педагогических условий реализации практико-ориентированного учебного процесса, а также вооружение выпускников ВУЗа современными передовыми знаниями и технологиями профессиональной деятельности учителя в общеобразовательной школе на фоне ее широкомасштабного реформирования.

Общей целью образовательных реформ в Казахстане является адаптация системы образования к новой социально-экономической среде. Ведущие приоритеты Государственной программы развития образования в Республике Казахстан на 2016-2019 гг. сопоставимы с современными целями и системами ценностей, характерными для прогрессивных стран, лидирующих в области образования. Анализ и учет положительных тенденций,

внедряемых ведущими национальными образовательными системами мира, уже сегодня приводит уровень подготовки в высшей педагогической школе к сложившимся в мире требованиям. В свою очередь, эти изменения позволяют повысить конкурентоспособность казахстанских учителей на мировом рынке труда, будут способствовать естественному для нынешней ситуации в мире росту их академической и профессиональной мобильности.

В то же время в системе педагогической подготовки кадров объективные тенденции современного образования все еще недостаточно рассмотрены. Причиной такой ситуации является отсутствие отношений между новыми целями, содержанием подготовки учителей и устаревшими формами, методами работы со студентами. Обновленное содержание образования начальной школы диктует высокие требования к учителям начальных классов, которые способны реализовать новые идеи, вызывает необходимость в использовании инновационных технологий подготовки. В контексте реформирования высшего педагогического образования изучение и учет положительного опыта профессиональной подготовки учителей за рубежом имеют большую перспективу.

Новый этап реформирования образования, осуществляемый в нашей многонациональной, поликультурной стране в настоящее время, ставит ряд актуальных задач и в изменении общей стратегии подготовки педагогических кадров. Именно поэтому все больший интерес приобретает изучение опыта других стран по данной проблеме. Очевидным представляется и интерес к Федеративной Республике Германии вообще и к ее опыту подготовки учителей начальных классов, в частности. Именно профессиональное образование в Германии на протяжении нескольких столетий определяло содержание европейской политики, в том числе в вопросах экономики, культуры и образования. Объективное осмысление образовательных реформ, критический анализ теории и практики педагогического образования Германии будут полезны при разработке новых программ профессиональной подготовки педагогических кадров в Казахстане, и в частности, подготовки учителей начальных классов.

В работе мы опирались на исследования специалистов по сравнительной педагогике, методологические подходы которых имеют большие перспективы в компаративистике. Это такие специалисты в области сравнительной педагогики, как А. К. Кусаинов, К. С. Мусин, Ы. А. Наби, Г. К. Нургалиева. Вклад казахстанских ученых К.К. Жампеисовой, Н.Д. Хмель, С. Д. Калиевой, Н.Н. Хан российских исследователей Э.Э. Исмаилова, Л.П. Рябова в методологию сравнительной педагогики позволили определить оптимальные подходы к построению логики диссертационного исследования. Анализ различных аспектов развития системы образования Германии, к которым обращались ученые Е.И. Бражник, Б. Л. Вульфсон, А. Н. Джурунский, И. Р. Луговская, З. А. Малькова, О. Д. Федотова способствовал определению проблемного

поля исследования. Казахстанские компаративисты в последние десятилетия обращались к проблемам подготовки социальных педагогов в Германии (Байгожина Ж.М.), проблемам развития системы среднего образования в Казахстане и Германии (Искаков Б.Т.), вопрос подготовки педагогических кадров для начальной школы в Казахстане и в Германии не стал предметом сравнительного исследования.

Тенденции, связанные с изменением масштаба рассмотрения сравнительно-педагогических проблем, прослеживаются в работах зарубежных компаративистов Bereday G.Z.F., Bayer M., Wildt I., Л Gelmer N., Gelmer R. Эти исследователи считают, что у сравнительно-педагогических исследований есть возможности наиболее полно изучить феномен глобализации в образовании.

Изучение научной литературы, знакомство с диссертационными исследованиями в области сравнительной педагогики и интеграционных процессов в сфере образования говорит о том, что в условиях реформирования профессионального образования целесообразность и актуальность сравнительного исследования определяется наличием ряда **противоречий** между:

- актуальностью развития системы профессиональной подготовки педагогических кадров для начальной школы Казахстана и опережающим характером реформ школьного образования;

- необходимостью совершенствовании системы профессионального образования Казахстана на основе ведущих мировых тенденций и недостаточной разработкой социально-педагогических условий использования позитивного опыта ведущих национальных систем образования мира, в том числе, Германии в профессиональной подготовке педагогических кадров.

Научные исследования имеющегося зарубежного опыта, сотрудничество с педагогической высшей школой Германии (Университет Лейпцига, Саксония), изучение и сопоставление с опытом подготовки кадров в казахстанском педагогическом ВУЗе дают возможности для выявления условий реализации идей профессиональной подготовки учителя начальных классов в Германии и в Казахстане. Таким образом, можно сделать вывод, что данная сфера научных знаний необходима для реальной образовательной практики подготовки учителей начальных классов в системе профессионального педагогического образования Казахстана. На основании выявленных противоречий, связанных с недостаточной представленностью в содержании профессионального образования будущих педагогов начальной школы анализа системы подготовки учителя начальных классов в Германии и возможностей использования данного опыта в Казахстана, в связи с потребностью педагогической практики в подобном систематизированном и практико-ориентированном исследовании, нами была сформулирована **проблема** определения социально-педагогических условий творческого

использования опыта Германии в подготовке учителей начальных классов в Казахстане основе сравнительного анализа.

Актуальность, недостаточная научная и практическая разработанность проблемы обусловили выбор **темы исследования**: «Развитие системы подготовки педагогических кадров Казахстана и Германии (на примере учителей начальных классов)».

Цель исследования: на основе сравнительного анализа выявить социально-педагогические условия творческого использования опыта Германии в подготовке учителей начальных классов для развития системы подготовки учителей начальных классов Республики Казахстан.

Объект исследования: процесс профессиональной подготовки будущего учителя начальных классов.

Предмет исследования: развитие системы подготовки педагогических кадров для начальной школы Казахстана и Германии.

Гипотеза исследования: если в процессе подготовки педагогических кадров для начальной школы будут учтены следующие социально-педагогические условия:

- мегаусловия (межгосударственные и международные отношения, стратегия, тактика, политика ведущих стран мирового сообщества),

- макроусловия (образовательная, социальная и национальная политика государства, нормативно-правовая база системы образования),

- микроусловия (специфика населения, демографическая ситуация, рынок труда, региональная законодательная база и особенности реализации подготовки педагогических кадров т.д.),

- внутренние условия (индивидуальные, социально-психологические факторы подготовленности и расположенности отдельной личности к системе образования, получаемой профессии) **то**, опыт Германии в подготовке учителей начальных классов может быть творчески использован в Казахстане, **так как** результаты сравнительно-педагогического исследования дают целостную картину интеграции тенденций мировой системы подготовки педагогических кадров.

В соответствии с проблемой, объектом, предметом и целью были поставлены следующие **задачи исследования**:

- обосновать логику сравнительного анализа существующей в Казахстане и Германии системы подготовки педагогических кадров;

- раскрыть особенности содержания подготовки учителей начальных классов в Казахстане и Германии;

- выявить ведущие тенденции развития системы подготовки учителя начальных классов в Казахстане и Германии;

- определить социально-педагогические условия творческого использования опыта Германии в подготовке учителей начальных классов в Казахстане.

Ведущая идея сравнительное исследование особенностей подготовки учителей начальных классов в Казахстане и Германии способствует выявлению современных тенденций в развитии систем подготовки педагогических кадров.

Теоретическую основу исследования составили труды:

- по философии и методологии образования (В.В. Краевский, В.И. Загвязинский, Ш.Т. Таубаева и др.);

- по методологии и методике сравнительной педагогики (Б.Л. Вульфсон, А.Н. Джурунский, З.А. Малькова, А.К.Кусаинов, К.С.Мусин, Holmes В. и др.).

Источниковедческой базой исследования являются:

– оригинальные источники, обращенные к проблемам педагогического образования в Европе, Казахстане и Германии, позволившие выявить тенденции в развитии системы подготовки педагогических кадров;

– аналитические материалы о развитии интеграционных процессов в высшем образовании европейских стран (материалы конференций, сравнительные исследования в области образования);

– законодательные акты и документы в области образования, определяющие государственную образовательную политику в Германии и Казахстане;

– информационные и учебно-методические материалы, включающие образовательные программы, учебные планы, раскрывающие содержание и структуру подготовки педагогических кадров Казахстана и Германии;

– интернет-ресурсы Лейпцигского университета (г. Лейпциг, Саксония).

Методы исследования:

сравнительный анализ казахстанской и зарубежной психолого-педагогической литературы по проблеме, изучение и обработка материалов немецкой периодической печати, а также опубликованных в глобальной сети Интернет; изучение и анализ документальных образовательных источников (основная образовательная программа и учебные планы специальностей). В изучении практики профессиональной подготовки педагогических кадров для начальной школы использовались междисциплинарные методы: анкетирование, включенное наблюдение, анализ документов.

Научная новизна и теоретическая значимость исследования состоит в следующем:

- осуществлен сравнительный анализ систем педагогического образования Казахстана и Германии на основе современных методов компаративистики;

- раскрыты особенности содержания подготовки учителей начальных классов в Казахстане и Германии;

- выявлены ведущие тенденции развития систем подготовки учителей начальных классов в Казахстане и Германии;

- определены социально-педагогические условия использования опыта Германии в подготовке учителей начальных классов в Казахстане.

Практическая значимость исследования: состоит в участии в исследовании под руководством д.п.н., профессора Кусаинова А.К., финансируемым МОН РК, вклад в подготовку монографий «Система образования ведущих стран мира» (КазНПУ им.Абая, в соавторстве с докторантами специальности 6D010200 – Педагогика и методика начального обучения, 6D010300 – Педагогика и психология), «Инновационные стратегии развития образования в контексте сравнительных исследований», а также внесение рекомендаций для совершенствования образовательной программы 5B010200 – Педагогика и методика начального обучения, разработанной в ПГПИ (г.Павлодар, Казахстан). Результаты исследования могут быть использованы при изучении курса сравнительной педагогики в системе профессионального образования, при проведении дальнейших сравнительных педагогических исследованиях, в разработке стратегий развития высшей школы.

Положения, выносимые на защиту:

1) система подготовки педагогических Казахстана и Германии характеризуется общим чертами в развитии национальных систем профессионального педагогического образования, общее связано со схожестью традиций в системе высшего образования:

- основания выбора квалификаций;

- принципы реализации образования в высшей школе (системы сопоставимых степеней, сотрудничество в обеспечении качества с целью разработки сопоставимых критериев и методологий, система перезачёта зачётных единиц трудоёмкости для поддержки крупномасштабной студенческой мобильности, академическая мобильность преподавателей, внутривузовская система контроля качества образования и привлечение к внешней оценке деятельности ВУЗов студентов и работодателей);

- возможность освоения дополнительной специальности, обеспечивающие вариативность образовательных маршрутов в ВУЗе;

2) система профессионального образования Казахстана и Германии в подготовке педагогических кадров для начальной школы имеет специфику, которая связана со сложной динамикой процессов, происходящих в системах образования стран:

- фиксированные жесткие рамки ГОСО ВПО Казахстана и возможности регионов (Земель) Германии принимать решения о внесении изменений в стандарты образования;

- специфика реализации принципов высшей школы (академическая свобода, связь теории с практикой);

- модернизация и интернационализация высшего образования ФРГ, которые повышают конкурентные преимущества классической традиционной немецкой системы профессионального образования;

- структура образовательных программ и содержание их реализации, вариативность комбинаций образовательных программ для их одновременного освоения в Германии;

- формы и методы самостоятельной работы, способы оценки результатов обучения;

- информационная работа по вопросам выбора в образовательном процессе ВУЗа.

Апробация результатов исследования. Основные положения исследования были представлены в различных формах: выступления на методологических семинарах, выводы и идеи диссертации изложены в 18 научной публикации автора, в частности:

- в монографиях «Система образования ведущих стран мира» (КазНПУ им.Абая, в соавторстве с докторантами специальности 6D010200 – Педагогика и методика начального обучения, 6D010300 – Педагогика и психология), «Инновационные стратегии развития образования в контексте сравнительных исследований» (в соавторстве с д.п.н., проф. Кусаиновым А.К., д.п.н., доцентом Кунаковой К.У.);

- в ходе участия в Международных научно-практических конференциях: «Развитие системы педагогического образования в контексте глобализационных процессов» (Астана, 2012), «Актуальные проблемы подготовки научно-педагогического потенциала в условиях послевузовского образования» (Алматы, 2012), «Инновации в образовании: ориентиры и тенденции» (Алматы, 2013), «Казахстан в международном образовательном пространстве» (Алматы, 2013), «Институционализация содержания и организации условий инновационной образовательной среды высшей педагогической школы» (г.Павлодар, 2014, 2015), «Professional Competences of Social Teachers in Germani» (Munich, 2014), «Features of design training in the course of training of social teachers and elementary school teachers in Germany» (Vienna, 2014).

Публикации. Содержание диссертационной работы нашло отражение в 18 научных трудах, из них: 2 – монографии, 3 – в научных изданиях, рекомендованных Комитетом по контролю в сфере образования и науки; 2 – в научном издании, входящем в базу данных Scopus, 8 – в материалах международных конференций, в том числе 2 - в материалах зарубежных конференций; 3 – в научном зарубежном журнале.

Объем и структура диссертации. Диссертация включает введение, два раздела, заключение, список использованных источников и приложения. Работа изложена на 148 страницах машинописного текста и иллюстрирована 5 рисунками и 8 таблицами.

Утюпова Гүлнара Елетайқызының
«6D010200 – Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі»
мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін
дайындалған

**«Қазақстан және Германияның педагогикалық кадрларын
дайындау жүйесінің дамуы (бастауыш сыныптары мұғалімдерінің
мысалы негізінде)» атты диссертациясының**

АҢДАТПАСЫ

Зерттеу өзектілігі. Әлемдік деңгейді сипаттайтын үдерістер білім берудің барлық түрлерінде қорларды инвестициялау қажеттіліктерін көрсетеді, сондықтан білім арқылы адам факторына енгізу келешектің үздіксіз әлеуметтік, экономикалық дамуының кілті болып табылады. Қоғамның қазіргі даму кезеңі мәдениеттің, ойлаудың, шындықты игеру тәсілдерінің жаңа түрлерін қалыптастыруға алдын-ала болжап ынталандырады, педагогикалық кадрларды дайындау нәтижелілігін жоғарылату үшін жаңа мүмкіндіктерге жол ашып, білім беруді қалыптастыру қажеттілігіне әкеледі. Жоғары кәсіби білім беру жүйесін жетілдіру әлем елдерінің білім беру саясатының басым бағыттарының бірі болып табылады. Білім беру саласындағы әлемдік зерттеу нәтижелерінің көрсетуінше, оқыту мен білім беру үдерістеріне қажетті білікті және тұжырымды арнайы кәсіби сапаларға ие мұғалімдердің өскелең ұрпақтың білімін сапалы өзгертуге қабілетті екендігін көрсетеді. Бірауыздан қабылданған «Сапалы білім беру базасында болашақты қалыптастыру» білім беру бойынша баяндама Резолюциясының конгрессінде әрбір адамның жеке бостандығын мәдениетті түрде өзара түсіну мен құрметтеу, тепе-теңдік, әлеуметтік құндылықтарды игеруге мән беруде мұғалімнің шешуші қызмет атқаратындығы бекітілген. Кәсіби білім беру жүйесінің басымдығы мұғалімдерді сапалы даярлау болып табылады, себебі, ЖОО алдында қордаланған мәселелер қатарында кәсіби оқытудың инновациялық және тиімді технологияларын іздестіру және тәжірибеге бағдарланған оқу үдерісін жүзеге асырудың ұйымдастырылған педагогикалық жағдайларға сәйкес қалыптастырылуы, сондай-ақ ЖОО түлектерін кең ауқымды реформалау аясында жалпы білім беру мектептерінде мұғалімдердің кәсіби іс-әрекетінің қазіргі жетекші білім беру мен технологиялармен қаруландыру болып табылады.

Қазақстанда білім беру реформасының жалпы мақсаты білім беру жүйесінің жаңа әлеуметтік-экономикалық ортаға бейім болып табылатындығында. 2016-2019 жж. Қазақстан Республикасындағы білім беруді дамытудың Мемлекеттік бағдарламасының жетекші басымдықтары ретінде білім беру аясындағы озық ілгерішіл елдердің қазіргі мақсаттары мен құндылықтар жүйесі салыстырылады.

Әлемнің жетекші ұлттық білім беру жүйесіне енгізілген жағымды үрдістерді талдау мен есепке алу әлемдік талаптарда қалыптасқан жоғары педагогикалық мектепке даярлау деңгейіне әкеледі.

Бұл өз кезегінде әлемдік еңбек нарығында қазақстандық мұғалімдердің бәсекеге қабілеттілігінің жоғарылауына мүмкіндік беріп, әлемнің қазіргі жағдайы үшін олардың академиялық және кәсіби ұтқырлығының өсуіне жағдай жасайды.

Қазіргі уақытқа дейін мамандардың педагогикалық дайындық жүйесінде қазіргі білім беру жүйесінің объективті үрдістері әлі күнге дейін жеткіліксіз қарастырылған. Мұндай жағдайдың себебі болып жаңа мақсаттар арасындағы қатынастардың жоқтығы, мұғалімдерді ескірген формалармен дайындау мазмұны, студенттермен жұмыс істеу әдістері болып табылады. Бастауыш мектептің білім беруінің жаңартылған мазмұны жаңа идеяларды іске асыруға қабілетті, даярлаудың инновациялық технологияларын қолдануға қажеттілікті талап ететін бастауыш сынып мұғалімдерін талап етеді. Жоғары педагогикалық білім беруді қалыптастыру контекстінде мұғалімдерді кәсіби дайындаудың жағымды тәжірибесін меңгеру мен есепке алу шетелде үлкен перспективаға ие.

Қазіргі уақытта біздің көпұлтты, көпмәдениетті елімізде іске асырылып жатқан білім беруді қалыптастырудың жаңа кезеңі педагогикалық мамандарды дайындаудың жалпы стратегиясының өзгерісінде өзекті мәселелер қатарын алға тартады.

Сондықтан да аталған мәселе бойынша басқа елдердің тәжірибесін игеруге үлкен қызығушылық туып отыр. Германия Федеративтік Республикасының бастауыш сынып мұғалімдерін даярлау тәжірибесіне қызығушылық тууда. Германияның кәсіптік білімі бірнеше жүзжылдықта еуропалық саясаттың, оның ішінде экономика, мәдениет және білім беру мәселелерінің мазмұнын айқындайды. Қазақстандағы педагогикалық мамандарды, оның ішінде, бастауыш сынып мұғалімдерін кәсіби даярлаудың жаңа бағдарламасын құрастыруда Германияның педагогикалық білім беру тәжірибесі мен теориясын сыни тұрғыдан талдау білім беру реформаларын объективті ұғынуға пайдалы болып табылады.

Жұмыста біз компаративистикада үлкен перспективаларға ие салыстырмалы педагогика, әдістемелік тәсілдер бойынша мамандардың зерттеулеріне сүйендік.

Бұлар салыстырмалы педагогика аясындағы А. К. Кусаиновтың, К. С. Мусиннің, Ы. А. Набидің, Г. К. Нургалиеваның, К.К.Жампеисованың, Н.Д.Хмельдің, С.Д.Калиеваның, Н.Н.Ханның, ресейлік зерттеушілер Э.Э.Исмаиловтың, Л.П. Рябовтың зерттеу еңбектері салыстырмалы педагогика әдістемесінде диссертациялық зерттеу логикасын құруға оңтайлы тәсілдерді айқындауға мүмкіндік береді.

Ғалымдар Е.И. Бражниктің, Б. Л. Вульфсонның, А. Н. Джуринскийдің, И. Р. Луговскаяның, З. А. Мальковтің, О. Д. Федотовтың қарастырған еңбектерінде Германия білім беру жүйесін дамытудың әртүрлі аспектісін талдаулары проблемалық зерттеу өрісін айқындауға себеп болды. Қазақстандық компаративистер соңғы онжылдықта Германияның әлеуметтік педагогтарын дайындау мәселесіне (Ж.М.Байғожина), Қазақстан мен Германияның орта білім беру жүйесінің даму мәселелеріне (Искаков Б.Т.) назар аударған, Қазақстан мен Германияның бастауыш сынып мектептері үшін педагогикалық мамандарды даярлау салыстырмалы зерттеу пәніне айналмаған.

Салыстырмалы-педагогикалық мәселелерді ауқымды қарастырудың өзгерісімен байланысты үрдістер шетелдік компаративистердің еңбектерінде, атап өтсек, Bereday G.Z.F., Bayer M., Wildt I., J. Gelmer N., Gelmer R. бақыланды. Аталған зерттеушілердің айтуынша, салыстырмалы-педагогикалық зерттеулердің білім берудің жаһандану ерекшелігін анағұрлым толық қарастыруда мүмкіндік береді.

Білім беру аясындағы салыстырмалы педагогика мен интеграциялық үдерістер саласындағы диссертациялық зерттеулермен танысу, ғылыми әдебиеттерді қарастыру кәсіби білім беруді қалыптастыру жағдайында салыстырмалы зерттеулердің өзектілігі мен мақсаттылығының бірқатар мәселелерінің **қарама-қайшылықтарын** айқындайды:

- Қазақстанның бастауыш мектептері үшін педагогикалық кадрларды кәсіби тұрғыдан даярлау жүйесінің дамуы мен мектеп білімінің реформаларының озықтылығының өзектілігі;

- Қазақстанның кәсіби білім беру жүйесін Германияның педагогтік кадрларының кәсіби дайындығының, оның ішінде жетекші әлемдік үрдістер мен жетекші ұлттық білім беру жүйесінің жағымды тәжірибесінің әлеуметтік-педагогикалық жағдайларының жеткіліксіз құрастырылуының негізінде жетілдіру қажеттілігі.

Шетелдік тәжірибедегі ғылыми зерттеулер, Германияның педагогикалық жоғары мектебімен ынтымақтастығы (Лейпциг Университеті, Саксония), отандық педагогикалық ЖОО-ларында мамандарды даярлау тәжірибесінің зерттелуі мен салыстырылуы Германия мен Қазақстанда бастауыш сынып мұғалімдерін кәсіби даярлау идеяларын іске асыру шарттарының айқындалуы үшін мүмкіндік береді. Сол себептен де, аталмыш ғылыми зерттеу аясын Қазақстанның кәсіби педагогикалық білім беру жүйесінде бастауыш сынып мұғалімдерін дайындаудың шынайы білім беру тәжірибесі үшін қажетті деген түйіндемені жасауға болады. Германия бастауыш сыныптарының мұғалімдерін дайындау жүйесін талдаудың бастауыш мектептің болашақ педагогтарының кәсіби білім беру мазмұнындағы жеткіліксіз таныстырылуымен байланысты білдірілген қарама-қайшылықтар және аталған мүмкіндіктің Қазақстанда пайдалану мүмкіндіктерінің негізінде, педагогикалық практиканың осындай жүйеленген

және тәжірибеге бағдарланған зерттеуді қажетсінумен байланысты біздің тарапымыздан салыстырмалы талдау негізінде Қазақстандағы бастауыш сынып мұғалімдерін дайындаудағы Германияның тәжірибесін шығармашылық пайдаланудың әлеуметтік-педагогикалық шарттарын айқындау мәселесі қалыптастырылды.

Мәселенің тәжірибелік жағынан өңделгендігі мен ғылыми жеткіліксіздігі, өзектілігі «Қазақстан және Германия педагогикалық кадрларын дайындау жүйесінің дамуы (бастауыш сыныптары мұғалімдерінің мысалы негізінде)» зерттеу тақырыбын таңдауға негіз болды.

Зерттеу мақсаты: Қазақстан Республикасы бастауыш сынып мұғалімдерін дайындау жүйесін дамыту үшін бастауыш сынып мұғалімдерін дайындауда Германия тәжірибесін шығармашылық түрде пайдаланудың әлеуметтік-педагогикалық шарттарын салыстырмалы талдау жасау негізінде айқындау.

Зерттеу нысаны: Бастауыш сыныптың болашақ мұғалімдерін кәсіби тұрғыдан даярлау үдерісі.

Зерттеу пәні: Қазақстан мен Германия бастауыш мектептері үшін педагогикалық мамандарды дайындау жүйесін дамыту.

Зерттеу болжамы: егер бастауыш мектеп үшін педагогикалық кадрларды дайындау үдерісінде келесі әлеуметтік-педагогикалық шарттар ескерілсе:

- мегашарт (мемлекетаралық және халықаралық қатынастар, стратегия, әдіс-тәсіл, әлемдік қауымдастықтың жетекші мемлекеттерінің саясаты),

- макрошарт (білімдік, мемлекеттің әлеуметтік және ұлттық саясаты, білім беру жүйесінің нормативтік-құқықтық базасы),

- микрошарт (тұрғындар ерекшелігі, демографиялық жағдай, еңбек нарығы, аймақтық заңнамалық негіз және педагогикалық кадрларды дайындауды жүзеге асыру ерекшеліктері т.б.),

- ішкі шарттар (жеке тұлғалық, мамандық алатын білім беру жүйесіне жеке тұлғаның пейілділігі мен дайындығының әлеуметтік-психологиялық факторлары), бастауыш сынып мұғалімдерін дайындаудағы Германия тәжірибесі Қазақстанда пайдаланылуы мүмкін, себебі, салыстырмалы-педагогикалық зерттеулер нәтижелері педагог мамандарды дайындаудың әлемдік жүйесі үрдісінде ынтымақтастықтың тұтастық бейнесін көрсетеді.

Мәселе, нысан, пән мен мақсатқа сәйкес келесі зерттеудің мақсаттары қойылды:

- Қазақстан мен Германиядағы педагогикалық мамандарды дайындау жүйесінің салыстырмалы талдау логикасын негіздеу;

- Қазақстан мен Германиядағы бастауыш сынып мұғалімдерін дайындау мазмұнының ерекшеліктерін ашу;

- Қазақстан мен Германия бастауыш сынып мұғалімдерін дайындау жүйесін дамытудың жетекші үрдістерін келтіріп шығару;

- Қазақстандағы бастауыш сынып мұғалімдерін дайындаудағы Германияның тәжірибесін шығармашылық пайдаланудың әлеуметтік-педагогикалық шарттарын айқындау.

Қазақстан мен Германияның бастауыш сынып мұғалімдерін дайындаудың ерекшеліктерін салыстырмалы зерттеудің **жетекші идеясы** педагогикалық мамандарды дайындау жүйесі дамуындағы қазіргі үрдістердің айқындалуына мүмкіндік береді.

Зерттеудің теориялық негіздерін мына еңбектер құрады:

- философия мен білім беру әдіснамасы бойынша (В.В. Краевский, В.И. Загвязинский, Ш.Т. Таубаева және т.б.);

- салыстырмалы педагогика әдістемесі мен әдіснамасы бойынша (Б.Л. Вульфсон, А.Н. Джуринский, З.А. Малькова, А.К. Кусаинов, К.С. Мусин Holmes B. және т.б.).

Зерттеудің деректанулық негізі:

– педагогикалық мамандарды дайындау жүйесін дамытудағы үрдістерді айқындауға мүмкіндік беретін Еуропа, Қазақстан, Германияның педагогикалық білім беру мәселелеріне бағытталған өзіндік дереккөздер;

– еуропалық мемлекеттердің жоғары білімдегі ынтымақтастық үрдістерін дамыту туралы аналитикалық материалдар (білім беру аясындағы салыстырмалы зерттеулер, конференция материалдары);

– Германия мен Қазақстандағы мемлекеттік білім беру саясатын айқындайтын білім беру саласындағы заңнамалық актілер мен құжаттар;

– Қазақстан мен Германия педагогикалық мамандарын дайындаудың құрылымы мен мазмұнын айқындайтын оқу жоспарлары, білім беру бағдарламалары енетін ақпараттық және оқу-әдістемелік материалдар;

– Лейпциг университетінің интернет-ресурстары (Лейпциг қ., Саксония).

Зерттеу әдістері:

Қазақстандық және шетелдік психологиялық-педагогикалық әдебиеттердің салыстырмалы талдауы, неміс мерзімді басылымдарында, сондай-ақ Интернеттің жаһандық желілерінде жарияланған материалдарды меңгеру мен өңдеу; құжаттық білім беру қайнаркөздерін талдау (негізгі білім беру бағдарламасы мен мамандықтардың оқу жоспарлары).

Бастауыш мектеп үшін педагогикалық мамандарды кәсіби дайындау тәжірибесін зерттеуде пәнаралық әдістер: сауалнама, бақылау, құжаттарды талдау.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы мен теориялық маңыздылығы келесі негіздерден тұрады:

- Компаративистиканың қазіргі әдістерінің негізінде Қазақстан және Германияның педагогикалық білім беру жүйесінің салыстырмалы талдауы жүзеге асырылды;

- Қазақстан және Германияның бастауыш сынып мұғалімдерін дайындау мазмұнының ерекшеліктері ашылды;

- Қазақстан және Германияның бастауыш сынып мұғалімдерін дайындау жүйесінің дамуының жетекші үрдістері айқындалды;

- Қазақстанның бастауыш сынып мұғалімдерін дайындаудағы Германияның тәжірибесін пайдаланудың әлеуметтік-педагогикалық шарттары айқындалды.

Зерттеудің практикалық маңыздылығы: ҚР БЖҒМ тарапынан қаржыландырылған п.ғ.д., профессор А.К.Кусаиновтың жетекшілігімен (Абай ат. ҚазҰПУ-дің 6D010200 – Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі, 6D010300 – Педагогика және психология мамандығы докторанттарының бірлескен авторлығымен) орындалған «Әлемнің жетекші мемлекеттеріндегі білім беру жүйесі» монографиясын, «Салыстырмалы зерттеулер контексіндегі білім беруді дамытудың инновациялық стратегиясын» дайындауға қатысудан тұрады. Сонымен қатар ПМПИ-де әзірленген (Павлодар қ., Қазақстан) 5B010200 – Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі білім беру бағдарламасын жетілдіру үшін ұсыныстардың енгізілуі де жатады. Зерттеу нәтижелері кәсіби білім беру жүйесіндегі салыстырмалы педагогика курсы менгеруде, әрі қарайғы салыстырмалы педагогикалық зерттеулерді жүргізуде, жоғары мектептің даму стратегиясын әзірлеуде пайдаланылуы мүмкін.

Қорғауға енгізілген Ережелер:

1) Қазақстан және Германия педагогикалық мамандарын дайындау жүйесі кәсіби педагогикалық білім берудің ұлттық жүйесін дамытудағы жалпы белгілермен сипатталады, жоғары білім беру жүйесіндегі дәстүрлердің ұқсастығымен жалпы байланысты:

- біліктілікті таңдау негіздемесі;

- жоғары мектепте білім беруді іске асыру ұстанымдары (салыстырмалы дәрежелер жүйесі, салыстырмалы өлшемдер мен әдіснамаларды әзірлеу мақсатымен сапамен қамтамасыз етудегі ынтымақтастық, күрделі ауқымдық студенттік ұтқырлықты қолдау үшін еңбек сыйымдылығының сынақтық бірліктерін қайта есептеу жүйесі, оқытушылардың академиялық ұтқырлығы, білім сапасын бақылаудың ЖОО ішілік жүйесі және ЖОО іс-әрекетін сырттай бағалауға студенттер мен жұмыс берушілерді тарту);

- ЖОО-да білім беру бағдарының нұсқаулығын қамтамасыз ететін қосымша мамандықтарды игеру мүмкіндігі;

2) Бастауыш мектептер үшін педагогикалық кадрларды дайындаудағы Қазақстан және Германияның кәсіби білім беру жүйесінің әлем мемлекеттеріндегі білім беру жүйесінде болып жатқан үрдістердің күрделі динамикасымен байланысты ерекшеліктері бар:

- Бекітілген Қазақстанның ЖҚБ-нің МЖМБС қатаң шарттары мен Германияның (Жергілікті) аймақтарының білім беру стандарттарындағы өзгерістер туралы шешімнің қабылдануы;

- жоғары мектеп ұстанымдарын жүзеге асыру ерекшеліктері (академиялық бостандық, теорияның практикамен байланыстылығы);
- кәсіби білім берудің классикалық дәстүрлі неміс жүйесінің бәсекеге қабілетті ерекшеліктерін жоғарылататын ГФР-дің жоғары білім беруінің модернизациясы және интернацияландыруы;
- білім беру бағдарламаларының құрылымы мен жүзеге асырылуының мазмұны, олардың Германияда біруақытта игерілуі үшін білім беру бағдарламаларын қиыстыру нұсқаулығы;
- өздік жұмысының түрлері мен әдістері, оқыту нәтижелерін бағалау тәсілдері;
- ЖОО білім беру үдерісінде таңдау сұрақтары бойынша ақпараттық жұмыс.

Зерттеу нәтижелерінің жариялануы. Зерттеудің негізгі ережелері әртүрлі нысандарда: аспиранттық және әдіснамалық семинарларда, диссертацияның қорытындылары мен идеялары автордың 18 ғылыми жарияланымдарында, соның ішінде:

- «Әлемнің жетекші елдеріндегі білім беру жүйесі» монографиясы 6D010200 – Бастауышта оқыту педагогикасы мен әдістемесі, 6D010300 – Педагогика және психология мамандығы докторанттарының бірлескен авторлығымен), «Салыстырмалы зерттеулер контексіндегі білім беруді дамытудың инновациялық стратегиялары» (п.ғ.д., проф. А.К.Құсайыновтың, п.ғ.д., доцент К.У.Қонақованың авторлық бірлестігімен) орындалған;

- «Жаһандану үрдісі аясындағы педагогикалық білім беру жүйесінің дамуы» (Астана, 2012), «Жоғары білім беруден кейінгі жағдайдағы ғылыми-педагогикалық әлеуетті дайындаудың өзекті мәселелері» (Алматы, 2012), «Білім берудегі инновация: бағдарлары мен үдерістері» (Алматы, 2013), «Қазақстан халықаралық білім беру кеңістігінде» (Алматы, 2013), «Жоғары педагогикалық мектептің инновациялық білім беру ортасының жағдайларын ұйымдастырылу мен мазмұнының институционализациясы» (Павлодар қ., 2014, 2015), «Professional Competences of Social Teachers in Germany» (Munich, 2014), «Features of design training in the course of training of social teachers and elementary school teachers in Germany» (Vienna, 2014), Халықаралық ғылыми-тәжірибешілік конференцияларға қатысу барысында талқыланды.

Жарияланымдар. Диссертациялық жұмыстың мазмұны 18 ғылыми еңбекте, олардың ішінде, 2 монографияда, Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған 3 ғылыми басылымда; Scopus мәліметтер базасына енгізілген 2 ғылыми басылымда, 8-і халықаралық конференция материалдарында, оның ішінде 2-уі шетелдік конференция материалдарында, 3-уі шетелдік ғылыми журналдарында басылды.

Диссертация көлемі мен құрылымы. Диссертация өз ішіне кіріспеден, екі бөлімнен, қорытындыдан, пайдаланылған әдебиеттер тізімі және қосымшадан тұрады. Жұмыс машинамен басылған 148 бетте мазмұндалып, 5 сурет және 8 кестемен иллюстрацияланған.

ANNOTATION

On a thesis called as "**Development of the system of teacher training in Kazakhstan and Germany (on the example of primary school teachers)**" of Utyupova Gulnara Eletaevna, prepared for the degree of Doctor of Philosophy (PhD) in the specialty «6D010200 - Pedagogy and methodology of primary education»

The relevance of research. The processes that characterize the world order show the need to invest resources in all types of education as investment in human capital through education is the key to the continuous social, economic development of the future. The current stage of development of society stimulates and determines the formation of a new type of culture of thinking, ways of understanding of reality that calls for education reform, opening up new opportunities to improve the efficiency of teacher training. Improving the system of higher education is one of the priorities of educational policies of the world countries. The results of the world studies in the field of education confirm the fact that teachers with relevant professional skills, the necessary competencies and conceptual understanding of the processes of teaching and learning, able to qualitatively change the formation of the younger generation. The crucial importance of the teacher in the transfer and assimilation of social values, such as equality, cultural understanding and respect for the personal freedoms of every human being was enshrined in the unanimously adopted by the Congress Resolution Education Report "Creating the future on the basis of quality education." It is obvious that the issue of quality of teacher training is a priority for the system of vocational education, and therefore to higher education institutions rises complex issues regarding the search for innovative and effective technologies of vocational training and the establishment of appropriate organizational and pedagogical conditions for the implementation of practice-oriented educational process, as well as provides graduates with cutting-edge knowledge and technologies of professional work of secondary school teacher on the background of its large-scale reform.

The overall goal of educational reforms in Kazakhstan is to adapt education to the new socio-economic environment. Top priorities of the State Program of Education Development in the Republic of Kazakhstan for 2016-2019 are comparable to the modern value systems and objectives specific to advanced countries, leading in the field of education. Analysis and consideration of the positive trends, implemented by leading national educational systems of the world, today leads the level of training in the higher pedagogical school to the existing requirements in the world. In turn, these changes will improve the competitiveness of teachers of Kazakhstan in the world labor market, will contribute to the natural to the current situation in the world increase their academic and professional mobility.

At the same time in the system of pedagogical training objective tendencies of modern education are still not considered. The reason for this situation is the lack of relations between the new objectives, the content of teacher training and obsolete forms, methods of working with students. The updated content of education of elementary school dictates high requirements for primary school teachers who are able to implement new ideas, it makes it necessary to use innovative training techniques. In the context of the reform of the higher pedagogical education study and consideration of the positive experience of the training of teachers abroad have a greater perspective.

New stage of education reform, implemented in our multi-ethnic, multi-cultural country at the present time, raises a number of topical problems in changing the overall strategy of teacher training. That is why there is a growing interest in acquiring the study experience of other countries on this issue. The interest for the Federal Republic of Germany in general and to its experience in training primary school teachers, in particular seems obvious. This vocational training in Germany for centuries determines the content of European policy, in regard to the economy, culture and education. An objective understanding of educational reform, a critical analysis of the theory and practice of teacher education in Germany will be useful in developing new training programs for teachers in Kazakhstan, in particular, training primary school teachers.

In this work, we relied on the research of specialists in comparative education, methodological approaches that have great prospects in comparative linguistics. These are experts in the field of comparative education as A.K. Kusainov, K.S. Musin, S. A. Nabi, G. K. Nurgaliyev. The contribution of Kazakhstan scientists as K.K. Zhampeisovoy, N.D. Hops, S.D. Kaliev, N.N. Khan, Russian researchers E.E. Ismailov, L.P. Ryabov on the methodology of comparative education made it possible to determine the optimal approach to the construction of the logic of the research.

An analysis of the various aspects of the development of the German education system, to which scientists as E.I. Hyles, B.L. Wolfson A.N. Dzhurinskiy, I.R. Lugovskaya, Z.A. Malkova, O.D. Fedotov addressed, contributed to the definition of problematic research field. Comparativists of Kazakhstan in recent decades turned to the problems of training social workers in Germany (J.M.) Baygozhina, the problems of secondary education development in Kazakhstan and Germany (B.T. Iskakov), the issue of teacher training for primary schools in Kazakhstan and Germany did not become the subject of a comparative study.

Trends associated with changes in scale review of comparative educational problems can be traced in the works of foreign comparativists as Bereday G.Z.F., Bayer M., Wildt I., A Gelmer N., Gelmer R. These researchers believe that comparative educational research has the possibility to examine more fully the phenomenon of globalization in education.

The study of scientific literature, familiarity with the dissertation research in the field of comparative education and integration processes in the field of

education states that in the conditions of reforming vocational education and a comparative study of the feasibility of relevance is determined by the presence of a number of **contradictions** between:

- The relevance of the system of professional training of teachers for primary schools in Kazakhstan and a leading character of school education reform;
- The need to improve vocational education system in Kazakhstan based on leading trends and lack of development of social and educational conditions for the use of the positive experience of the leading national education systems of the world, including Germany teacher training.

The research of the available foreign experience, cooperation with pedagogical higher education in Germany (Leipzig University, Saxony), the study and comparison with the experience of training at the Kazakh pedagogical university make it possible to identify the conditions for the implementation of the ideas of training primary school teachers in Germany and Kazakhstan. Thus, it can be concluded that this area of scientific knowledge is needed for a real educational practice of training primary school teachers in the vocational teacher education system of Kazakhstan. On the basis of the revealed contradictions related to the inadequate representation of the content of vocational training of future teachers of primary school analysis of the teacher training system of primary school in Germany and the possibilities of using this experience in Kazakhstan, due to the need of teaching practice in such a systematic and practice-oriented research, we formulated the problem of determining the socio-pedagogical conditions of creative use of Germany's experience in the preparation of primary school teachers in Kazakhstan based on the comparative analysis.

The urgency, the lack of scientific and practical problem elaboration led to the choice of the **research topic**: "Development of the system of teacher training in Kazakhstan and Germany (on the example of primary school teachers)."

The aim of the research: on the basis of a comparative analysis to identify the socio-pedagogical conditions of creative use of Germany's experience in the preparation of primary school teachers for the development of a system of training of primary school teachers of the Republic of Kazakhstan.

The object of research: the process of training of the future teacher of primary classes.

The subject of research: the development of teacher training system for primary schools of Kazakhstan and Germany.

The hypothesis of the research: if in the process of teacher training the following socio-pedagogical conditions will be considered for elementary school:

- Mega conditions (interstate and international relations, strategy, tactics and policy of the international community of the leading countries)
- Macro conditions (educational, social, and national policy of the state, the legal framework of the education system)

- Micro conditions (population specifics, demographics, labor market, regional legal framework and especially the implementation of teacher training, etc.)

- Internal conditions (personal, social and psychological factors of readiness and disposition of the individual to the system of education received the profession) is Germany's experience in preparing primary school teachers can be creatively used in Kazakhstan as well as the results of comparative pedagogical studies provide a complete picture of the integration trends world teacher training system.

In accordance with the problem, the object, the object and purpose of the following **research objectives**:

- to justify the logic of comparative analysis of existing in Kazakhstan and Germany teacher training system;

- to reveal the features of the content of training primary school teachers in Kazakhstan and Germany;

- identify the main trends of development of the system of training of primary school teachers in Kazakhstan and Germany;

- to determine the socio-pedagogical conditions of creative use of Germany's experience in the preparation of primary school teachers in Kazakhstan.

The leading idea of a comparative study of the peculiarities of training of primary school teachers in Kazakhstan and Germany helps to identify current trends in the development of systems of teacher training.

The theoretical basis of the research were the works:

- by philosophy and educational methodology (V.V Krajewski., V.I. Zagvyazinsky, Sh.T. Taubaeva, and others.);

- by methodology and methods of comparative education (B.L. Wolfson A.N. Dzhurinskiy, Z.A. Malkova, A.K.Kusainov, K.S.Musin, B. Holmes et al.).

The source base of the research:

- original sources, facing the problems of teacher education in Europe, Kazakhstan and Germany, allowed to identify trends in the development of teacher training system;

- analysis on the development of integration processes in higher education of the European countries (proceedings of conferences, comparative studies in the field of education;

- legislation and documents in the field of education, determining the state educational policy in Germany and Kazakhstan;

- information and training materials, including educational programs, curricula, revealing the content and structure of training teachers of Kazakhstan and Germany;

- internet resources of Leipzig University (Leipzig, Saxony).

Research methods:

comparative analysis of Kazakh and foreign psychological and pedagogical literature on the problem, the study and treatment of materials German periodicals

published in the Internet; study and analysis of the educational documentary sources (the main educational programs and special plans). In study of the practice of professional teacher training for primary schools interdisciplinary methods were used: survey, observation, analysis of documents.

Scientific novelty and theoretical significance of the research:

- Performed a comparative analysis of teacher education systems of Kazakhstan and Germany on the basis of modern methods of comparative studies;
- The features of the content of training primary school teachers in Kazakhstan and Germany;
- Identified the leading trends in the development of systems of training primary school teachers in Kazakhstan and Germany;
- Defined socio-pedagogical conditions of use of the German experience in the preparation of primary school teachers in Kazakhstan.

The practical significance of the research: is the study, led by doctor, professor A.K. Kusainov funded by MES RK, contribution to the preparation of monographs "The education system of the leading countries of the world" (named after Abai Kazakh National Pedagogical University, co-authored by doctoral students of specialty 6D010200 - Pedagogy and methodology of primary education, 6D010300 - Pedagogy and psychology), «Innovative strategy of development of education in the context of comparative research", as well as making recommendations for the improvement of the educational program 5B010200 - Pedagogy and methodology of elementary education, developed in PSPI (Pavlodar, Kazakhstan). Results of the study can be used in the study of comparative education courses in vocational education, in conducting future comparative educational research, the development of higher school development strategies.

The provisions for the defense:

1) The system of training teachers of Kazakhstan and Germany is characterized by common features in the development of national systems of vocational teacher education, general similarity is associated with tradition in higher education:

- The choice of base qualifications;
- Principles for the implementation of education in higher education (system of comparable degrees, cooperation in quality assurance with a view to developing comparable criteria and methodologies transcredit system labor input units to support large-scale student mobility, academic mobility of teachers, internal quality control system of education and the involvement of external evaluation of university students and employers);
- The possibility of further development of the profession, providing the variability of educational routes in the university;

2) the system of vocational education in Kazakhstan and Germany in teacher training for primary school has the specificity of which is associated with the complex dynamics of the processes occurring in the country's education system:

- fixed strict limits SES HPE Kazakhstan and opportunities of regions (states) of Germany to decide on amendments to the standards of education;

- specifics of implementation of the principles of high school (academic freedom, the relationship between theory and practice);
- the modernization and internationalization of German higher education that enhance the competitive advantages of classical traditional German system of vocational training;
- educational program structure and content of their implementation, the variability of educational programs for the combinations of their simultaneous development in Germany;
- forms and methods of independent work, methods for evaluating learning outcomes;
- information work on the choice in the educational process of the university.

Testing of the study results. The main provisions of the study were presented in various forms: speech at the graduate and methodological seminars, conclusions and ideas of the thesis presented in 18 scientific publications of the author, in particular:

- In the books, "The leading countries of the world system of education" (named after Abai Kazakh National Pedagogical University, co-authored by doctoral specialty 6D010200 - Pedagogy and methodology of primary education, 6D010300 - Pedagogy and psychology), «Innovative strategy of development of education in the context of comparative studies" (in collaboration with doctor, professor A.K. Kussainov, Ph.D., doctor, assistant professor K.U. Kunakova);

- in the course of participation in international scientific-practical conference "Development of the system of teacher education in the context of globalization processes" (Astana, 2012), "Actual problems of preparation of scientific and pedagogical potential in the conditions of post-graduate education" (Almaty, 2012), "Innovation in Education: Directions and trends" (Almaty, 2013), "Kazakhstan in the international educational space" (Almaty, 2013), "The institutionalization of the content and organization conditions of the higher pedagogical school the innovative educational environment" (Pavlodar, 2014,2015), «Professional Competences of Social Teachers in Germani» (Munich, 2014), «Features of design training in the course of training of social teachers and elementary school teachers in Germany» (Vienna, 2014).

Publications. The content of the thesis is reflected in 18 scientific works, among them: 2 - monographs, 3 - in scientific journals recommended by the Committee for Control of Education and Science; 2 - in the scientific publication in the Scopus database, 8 - in the materials of international conferences, including 2- in the materials of international conferences, 3 - in foreign scientific journal.

The volume and structure of the dissertation. Thesis includes introduction, two chapters, conclusion, list of references and appendices. The work is presented in the 148 pages of the typewritten text, illustrated with 5 figures and 8 tables.